

G!

...vágya, ...ját értelemesebb ...esetben ...nyog szép ...n tönkre ...gondos

...Földes ...ével elért ...ok embert ...és az ...kiutések ...szert utá- ...sem sike- ...kát senki ...s spen ...a, hanem ...Margit- ...a leg- ...biztos, ...kenegetni ...kerüli és ...t egyedül ...sere és a ...zépítőszet ...napi hasz- ...eltüntet- ...kát, mit- ...ális szép, ...e teljesen

...appan 70 ...éme szín- ...rke külön ...éme kap- ...ában, ahol ...en a kész- ...gyógysze-

...nő, Ja- ...f gyógy- ...drog. ...57a-10.3

OR

RA

toa 1. ...19-15.9

i

“

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek.
Zapolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatalt:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 86. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy hóra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivataltban fogadtnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, április 13.

Az orvoskérdés.

— április 13.

A munkás betegsegélyző pénztár és az orvosok közt folyó szomorú harc mindinkább aktuálisra teszi Magyarországon az orvoskérdést.

Az orvoskérdés ugyanis egyik régi égető sebé Magyarországnak s az orvosok helyzete hovatovább súlyosabb lesz s mielőbb orvoslásra szorul.

Nemcsak a betegpénztári orvosok helyzetéről van szó, de itt vannak az ország orvosi testületének zömét képező kör-orvosok, akik szinte képtelen helyzetben vannak s évek óta mozgolódnak helyzetük javítása érdekében.

Mi a hivatása egy körorvosnak? Az, hogy egész vidék egészségének őre, fenntartója legyen. Tucat számra megy azon községek száma, melyekre nézve egyetlen körorvosnak kell az egész egészségügyi gondviselés szerepét betöltenie. Neki kell, nagyrészt ingyen, gyógykezelnie mindenféle beteget, anélkül, hogy szakzszerű munkamegosztásra, vagy tanácskozára gondolhatna — anélkül, hogy csak azt remélhetné, hogy a szegény és tudatlan nép, melynek körében él, még csak helyesen alkalmazni is tudja az orvos által legcél- szerűbbnek ítélt gyógyeljárásokat.

A körorvos egészen saját tudására utalt kizárólagos belgyógyász, sebész, szemé- sze, stb. egy nagy, több ezer, szétszórtan lakó ember által benépesített területnek. O a hatóságok orvosi tekintélye és tanács- adója; neki kell ügyelnie, hogy senkit élve el ne temessenek, a testi épség elleni bün- tettek el ne palástolódjanak, járványok el ne terjedjenek. Neki kell némely elhara- pódzott népbetegség ellen küzdenie. Neki kellene végül köre hatóságait és népét mindarra reávezetni, ami az összesség egészségi állapotának javítására, a gyer- mekhalandóság csökkentésére, a tüdővész és más pusztító nyavalyák kiirtására, a tisztább, józanabb, észszerűbb életmód el- terjesztésére szükséges lenne.

Ezzel még távolról sem soroltuk föl tüzetesen az egyes körorvosok kötelessé- geit. Nem említettük azt a törvénybe nem foglalt, de nem kevésbé magától értetődő hivatását sem, hogy mint egy többé-kevésbé elmaradt vidék kivételesen magas művel- ségű lakója minden, nemcsak szakmájabeli kérdésben felvilágosítólag, irányítólag has- son polgártársaira és ily értelemben vegye ki részét vidék közéletéből.

Mit nyújt azonban ezidő szerint a ma- gyar állam körorvosainak eszköz gyanánt ily óriási feladatok teljesítésére? Oly gyenge fizetést és (a községekkel „szabad” egyez- kedés útján megállapított látogatási díjak révén) oly sovány keresetet, amely mellett mihamarább is le kell mondania nagyobb mennyiségű szakmunka vagy éppen drá- gább műszerek vételéről. Tanulmányutakra meg már éppen nincs lehetőség a falusi „doktorra” nézve.

A ma érvényben álló közegészségügyi törvény kinyitja a körorvos lakását egy vidék minden ragályos betege előtt, de nem

gondoskodik róla, hogy ez a lakás legalább egészséges legyen és egy elkülönített, a sokoldalú gyógytevékenységhez szükséges kellékekkel felszerelt, elegendően tágas, világos és jól fűthető rendelőszobát is foglaljon magában. Rátényszeríti az orvost sok kilométeres utak megtételére, de nem szol- gáltat számára oly fuvart, melyen hivata- los utazásait tulságos idővesztés és egész- ségének veszélyeztetése nélkül megethethé. Reáháritja a képzelhető legnagyobb felelős- séget: a felelősséget a nép egészségeért, de nem adja meg neki azt a hivatalos és társadalmi állást sem, mely szükséges lenne ahhoz, hogy intő szava mindenkor a kellő nyomtatékkal essék latba.

Ily feltételek között végezhetnek-e körorvosaink egyebet sisyphusi munkánál? Gondolhatnak-e másra, mint a legszembet- ünőbb betegségi eseteknek az adott esz- közökre való gyógyítgatására? Álmodhat- nak-e arról, hogy a reájuk bizott nép egész- ségügyi és társadalmi állapotán javítsa- nak is?

Ettől sajnos még messze vannak, ami nagy baj nemzeti erőnk, épségünk szem- pontjából. Átlátta ezt a kormány is. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter ki- dolgozta a törvényjavaslatot, mely a kör- orvosok helyzetét több lényeges ponton megjavítja — kivált, ha egyes rendelkezé- seit még módosítják. Azonban a javaslat törvényhozási tárgyalásával nem szabadna tovább késedelmeskedni s félre kellene tenni néhány napra egyebet, hogy azalatt a magyar nép egészségének, erejének fon- tos feltételét, az új egészségügyi törvény- javaslatot tárgyalják le.

A nagybecskereki önkéntes tüzoltó-testület közgyűlése.

Nagybecskerek, április 13.

A nagybecskereki önkéntes tüzoltó-testület tegnap délután 3 órakor tartotta meg a város háza nagytérében dr. Perisics Zoltán polgármes- ter elnöklése alatt az idei rendes közgyűlést.

Az ülést, amelyre a tagok rendkívül nagy számban gyűltek össze, dr. Perisics Zoltán polgármester nyitotta meg. Miután a megjelen- teket tüdőzőlte, megnyitó beszédében az elmúlt év sikeresével foglalkozott, majd pedig az évi jelentést olvastatta fel, amely a következőképen hangzik:

Tekintetes közgyűlés!

Egyletünk 1907. évi működéséről van sze- rencsénk évi jelentésünket a következőkben a tekintetes közgyűlés elé terjeszteni: Az 1907. év folyamán 2 öszgyűlés és ezenkívül 8 paranc- noksági ülés tartottat, amelyeken a parancsnok- sági tanács hatáskörébe tartozó folyó ügyek nyertek elintézését. Az egylet 1906. év végén 81 tagból állt. 1907. év folyamán a tagok sorába fölvetetett: Schmidt Pál, Neff Mihály, Tóth Lajos, Brankován György, Toma Mihály, Jára József, Till Sebestyén, Kolleth János, Mohácsi Samu, dr. Várady Imre, Waltrich Antal, Nickelsz Péter és Amendt Ferenc, számszerint tizenhárom. A tagok sorából kilépett: Karácsonyi Mihály, Mayer Lipót, Szávics Sándor, Oriold Miklós, Dugonics Mihály, Brankován György, Treisz Géza és Ringler Bernát, számszerint nyolc. Marad az egyleti tagok száma 73.

Az 1907. évben a város belterületén 24 tűz-

eset volt. És pedig: 1 tetőtűz, 10 szalmatűz, 3 kéménytűz, 1 gerendatűz, 1 raktártűz, 2 pince- tűz, 1 szobaitűz, 2 forgácstűz, 1 jégveremtűz és 2 istállótűz. Ezenkívül a város külterületén 6 tűz- eset volt: Sándorudvar állomáson fatűz, Krume nacker József tanyáján szalmatűz, Lehman János tanyáján szalmatűz, Stagensckmidt Fülöp szőrű- kerijében szalma, buza és cséplőgéptűz, Hiller József és Fiai hízaló-telepén szalmatűz és Bencze Antal szőrűskertjében zab, buza és cséplőgéptűz. Azonkívül Juhász Jánosnál az aradáci határban buza, szalma és cséplőgéptűz, mely kivonulás az aradáci jegyző megkeresése folytán történt. Jankahid és Klekk községekben az alispán ur megkeresése folytán.

A tüzesetekhez kivonult tüzoltók száma egy- egy esetenél 20—25 emberre tehető.

Nyolc szivattyu együttvéve 72-szer műkö- dött, kilenc vizlajt együttvéve 88-szor, a szer- kocsi 5-ször lett a tűz színhelyére kivontatva. A gőzfecskendő 2, fűstisak és légeszkészülék két ízben működött.

Nagy viharok alkalmával az őrnyán 10—15 tüzoltó viharórséget tartott.

Színházi őrszolgálat teljesítéséhez 51 eset- ben 6—6 ember volt kivезényelve.

1907. évi június hó 3-tól aug. hó 28-áig minden hétfőn mászó és szivattyugyakorlatok tartattak, amelyeken átlag 25 ember vett részt. Elméleti iskola 10 esetben tartottat.

Az egylet felszereléseinek jókarbantartásá- ról a kellő figyelemmel gondoskodva van.

Az egylet vagyonából beszeresztetett 1 drb 24 méter magas tolólétra.

Az egyleti tagok által az egyes tüzesetek- nél kifejtett buzgóságról és működéséről elis- merőleg szólhatunk.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és elfogadja, mire a polgármester jelenti, hogy a változott viszonyok folytán, az alapszabályok módosítása vált szükségessé. E célra a testületet egy, április 26-án megtartandó rendkívüli köz- gyűlésre hívja össze, mely alkalommal az 1907. évi zárszámadásokat is fogják tárgyalni.

A közgyűlés továbbá elhatározta, hogy a testület vagyonáról leltár készíttessék.

E célból Mencez Lipót elnöklése alatt egy bizottságot küldtek ki, melynek tagjai: Hausladen Mátyás, Naszke Károly, dr. Mencez Izidor, Hirsch Antal és Kühn János. Ugyancsak egy bizottságot küldtek ki az új tolólétra és új szerkocsi megvizsgálására. En- nek elnöke Mencez Árpád szabadsalmi bírós és iparfelügyelő, tagjai pedig Beck Gyula villam- mű-igazgató, Herold Ferenc gépgyáros és Szabó Gyula, az orsz. tüzoltószövetség előadója.

Benkovich Miklós titkár előterjeszti a jövő évi költségvetést, amely a közgyűléstől el- fogadatik. Elfogadják továbbá a testület kebelé- ben működő betegsegélyző pénztár költségve- tését is.

Az ezután megejtett tisztújítás közfelkiáltás- sal a következő eredménnyel történt: elnök dr. Perisics Zoltán, titkár Benkovich Miklós, orvos dr. Mencez Izidor, ügyész dr. Vég h Lajos, mérnök Knáb Ádám, pénztáros Kadel- burger Lipót, ellenőr Hirsch Antal, táborig- pap Magyary Pál, pápai kamarás-plébános. Választmányi tagok: Franz J. L., Helm- bold Károly, Mencez Lipót, Oldal Antal, Schwarz Mór, Steyer István, dr. Várady Imre és Weisz Izidor. Számvizsgáló-bizottsági tagok: Annau Ádám, Bauer Henrik, Kon- kolyi Samu és Krumenacker Ferenc.

A tisztújítás kapcsán az elnök még meleg szavakkal elparentálja Benkovich Mihály és Lucsics Miklós elhalt testületi tagokat és

Tavaszi idény.

NEIZER ÉS GOLDSCHMIDT

Tavaszi idény.

NAGYBECSKEREK.

Nagy raktár kész férfi- és gyermek-öltönyök-, felöltök-, gallérok- és külön nadrágokban. Ujdonságok női kabátok-, raglánok-, kör-, és fecske-gallérokban. Angol és francia modellek.

Csakis szigoruan szabott árak mellett lesz árusítva.

253-6.6

jegyzőkönyvi részvétet indítványoz, amit a közgyűlés egyhangulag elfogad.

Beok Gyula indítványozza, hogy Szávits Sándornak, aki hosszú éveken át működő tagja volt a testületnek, fáradhatatlan ügybuzgóságáért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon. Dr. Perisics Zoltán elnök azzal egészíti ki az indítványt, miszerint kérjék fel Szávits Sándort, hogy a testületbe térjen vissza. Miután a közgyűlés ezen indítványt egyhangulag nagy lelkesedéssel elfogadta, a közgyűlés ezzel véget ért.

A nagybecskereki árvaház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, április 13.

A helybeli árvaház-egylet választmánya Franz J. L. elnöklété mellett tegnap délután gyűlést tartott. Jelen voltak: Szeffü Sándor titkár, dr. Brájer Lajos, Baaden Károly, Balácsi József, dr. Fialowski Béla, Galler Péter, Grandjean Ede, Haidegger Ödön, Opolczer Lajos, Steyer István, Weisz Izidor, Weiterschan Mihály választmányi tagok.

Elnök előterjesztései során örvedetesen tudomásul vette a választmány, hogy a helyi társadalomból többen értékes adományokban részesítették az egyletet. Egyrészt a lapokban már megköszönte, a többit pedig most közzéni meg nyilvánosan.

Elnök jelentette, hogy a várost megkereste a helybeli illetőségű árváknak az árvaházba való utalása és egyéb segélyek engedélyezése iránt. Ugy értesült, hogy a megkeresésnek hely fog adatni.

A választmány az árvaház vezetését és a gyermekekre való felügyeletet az árvaházban, mint legelőnyösebb ajánlattevőnek, a Herczeg Teréz főnöknő vezetésével álló, fümeei „Immaculata” magyar apáca-rendnek három kiküldöttjére bízta. Az egylet minden gyermekért havi 20 koronát és a két apácáért évi 480—480 koronát, összesen 960 koronát fizet. A harmadik apáca díjtalan. A főnöknő közelebb városunkba érkezik, hogy az árvaház-egylettel a szerződést megkösse.

Az árvaház megnyitását a választmány, tekintettel arra, hogy a gyermekek, kik oda fognak utaltatni, részint egyeseknél és hozzá községekben vannak elhelyezve és iskolába járnak, hogy tanulásukban ne zavartassanak, a tanév végére halasztotta.

A megyes püspök ünnepélyes beiktatása után valamelyik napon az elnök vezetésével nagyobb küldöttség óhajja a püspök jóindulatú támogatását az árvaház részére megnyerni. Ez uton is felkérik a tagok a csatlakozásra.

Az árvaház-egylet június havában katonazenével tancmúltságot rendez az árvaház javára a kaszinóban. A mulatságot rendező bizottságba elnökön és titkáron kívül Weisz Izidor, Galler Péter, dr. Brájer Lajos, Opolczer Lajos és Haidegger Ödön tagok küldettek ki.

A választmány megbizta az elnököt, hogy megyének főispánjával értekezzen, nyerve ki jóindulatát megyénkben egy árvaházi napnak kitűzése iránt. Az akkor begyűlt összeg teljesen az árvaház javára fordíttatnék. Az egylet megkeresi megyének törvényhatóságát és ennek támogatásával a megye községeit az árvaház segélyezésére. Az egyletnek célja Nagybecskerek árváin kívül a megyei illetőségű árvákról intézetében gondoskodni.

— A főrendek köréből. A főrendház 1908. évi április hó 10-ikén tartott 83. ülésében a Budapest 1908. február 12-ikén elhalálozott gróf Karátszonyi Kamilló főrendi tag nevét az igazoló-bizottság jelentése alapján a főrendek névjegyzékéből törölte, amit most a hivatalos közlöny közzé tesz.

A szerb egyház. Karlócáról jelentik: Bogdanovics Lucian budai görög keleti püspök, a metropólia adminisztrátora, tegnapelőtt Ujvidékre érkezett, a hol Szekulics dr., a szerb nemzeti egyház titkára fogadta. A prtriárkátus udvari négyesfogatlan Sevcics Mitrofan bácsi szerb püspök-höz ment ebédre. Délután négy órakor érkezett kocsin Karlócára s elfoglalta lakosztályát a rezidencia bal szárnyának első emeletét. Megérkezése után értesítette az összes szerb püspököket és egyházi főhatóságokat hivatalba lépéséről.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap regeli 6 1/2 ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 8 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Április 13. Megyei áll. vál. ülése.

Április 20., 21. Gyermeknap.

Április 26. A közművelődési Egyesület közgyűlése.

Május 7. Tavasz közgyűlés.

A nagyhét.

A tegnapi nappal, virágvasárnapkal megkezdődött a nagyhét, amelyet a katolikus egyház az emberiség megváltása legendás, nagy-szerű történetének emlékeztetőre szentelt.

Most megkezdődik a Mester golgothai szenvedése s tart az egész héten, husvétig, a diez-séges föltámadásig.

A nagyhét kezdete alkalmából alább adjuk a nagybecskereki római kath. plébánia-templomban tartandó istentiszteletek sorrendjét, amely a következő:

Szerdán. Délután 3 órakor: Lamentáció.

Nagycsütörtökön. Délelőtt 9 órakor: Ünnepélyes nagymise, délután 3 órakor: Lamentáció.

Nagypénteken. Délelőtt 9 órakor: Ünnepélyes istentisztelet, melynek végzetével a szentség a szentárhöz vitetik, utána magyar szentbeszéd. Délután 3 órakor: Lamentáció, utána német szentbeszéd, este 6 órakor: Szentségbetétel.

Nagyszombaton. Reggel 6 órakor: Szentségkitétel. Reggel 7 órakor: Tűzzentelés, a husvétii gyertya és a keresztelővíz ünnepélyes szentelése. 9 órakor: Ünnepies nagymise. Este 6 órakor: Feltámadási ájtatosság és ünnepélyes körmenet.

Husvétvasárnapján. Fél 8 órakor: Szentmise, fél 9 órakor szentmise, utána magyar szentbeszéd. 10 órakor: Német szentbeszéd, ünnepi nagymise. Délután 3 órakor: Ünnepélyes vecsernye.

Husvéthétfőjén: Reggel fél 8 órakor: Szentmise, utána német szentbeszéd. Fél 9 órakor szentmise, 10 órakor magyar szentbeszéd, ünnepi nagymise. Délután 3 órakor vecsernye.

— A közig. bizottság ülése. Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta rendes havi ülését Botka Béla főispán elnöklésével. Az ülésről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— Az új főispáni titkár. A m. kir. belügy-miniszter Zsitkovszky Béla torontálvármegyei tiszteletbeli árvaszéki elnököt, a megyei tisztikárnak jelesképzettségű fiatal tagját, a belügy-miniszteriumhoz fizetés nélküli miniszteri segéd-fogalmazóvá nevezte ki és főispáni titkári minőségben Torontálvármegye főispánja mellé rendelte ki.

— Arany- és ezüstlakodalmak. Két, a családi életben nem mindennapi ünnepélyes eseménynek volt színhelye tegnap és tegnapelőtt a nagybecskereki róm. kath. plébánia-templom. Tegnap ünnepelték meg ugyanis az egyház oltára előtt Szeybold Ferenc, a Bencze A. és Fia-cég tisztviselője és neje, sz. szamosújvári Dániel Hermína aranylakodalmukat. A frigyét Magyar Pál, pápai kamarás-plébános áldotta meg. Hasonlóképpen tartották meg tegnapelőtt ezüstmenyegzőjüket Steyer Fülöp, ker. betegsegélyező-pénztári titkár és neje, szül. Horváth Mária, mely alkalommal Magyar Pál, pápai kamarás-plébános szentelte be újból a gyűrűket és a frigyét.

— Jegyzőválasztás. Tordán a napokban tartott választáson dr. Csávossy Ignác főszolgabíró elnöklete mellett Strausz Gyulát egyhangulag segédjegyzővé választották meg.

— A jótékony nőegylet közgyűlése. A nagybecskereki jótékony nőegylet szombat délutánra kitűzött közgyűlését, miután a tagok nem jelentek meg határozatképes számban, elhalasztotta.

— Mérnöki vizsga. Geiduschek József nagybecskereki táncitanító jelenleg állandóan Szófiában tartózkodó fia, Geiduschek Ignác, Berlinben március hó 31-én kitűnő sikerrel tette le az elektromérnöki vizsgát és elektromérnöki diplomát nyert.

— Husvétii gyónás a városi szegényházban. Magyar Pál pápai kamarás plébános ma délelőtt meglátogatta a városi szegényház azon lakóit, akik ágybanfekvő betegek és személyesen szolgált ki nekik a gyónás szentségét.

— A nagybecskerek—szombolyai vasút. A torontálvármegyei közigazgatási bizottság mai ülésén Botka Béla főispán javaslatára a bizottság elhatározta, hogy a vármegye vasuti forgalmának, nevezetesen a nagybecskerek—szombolyai vonal forgalmának javítása érdekében fölterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez. A fölterjesztés szerint a közig. bizottság azt kéri, hogy a Versecről most délután 2 óra 15 percig Becskerekre induló személyvonat fél hat után induljon, amiáltal közvetlen összeköttelést kapnak a vonalon lakók egyrészt Becskerekre, másrészt a versec—kubini vonathoz. Az a csonka vonat pedig, amely reggel 8 óra 50 perckor indul Szécsányból Módosra, az tovább menjen Zsombolyára.

— A nem állami tanítók fizetésekiegészítése. Az 1907. évi törvény értelmében újabban a következő torontálmezei nem állami tanítók és tanítónők kaptak fizetésekiegészítést: Hubert József bogarosi róm. kath. el. iskolai, Fuchs Miklós sándorházi közs., Wolf Márton bogarosi r. kath., Kugler Lajos ofszencikai közs., Schuld György csenei közs., Marschall Mihály jánosföldi r. kath., Hermann Mihály billéi közs., Goschy József billéi közs., Vuigrinics Ferenc bókai közs., Höckl Sándor sándorházi közs., Lux Miklós szárcsai közs., Henz János sándorházi közs., Ladausky Ilona tóbai r. kath., Farkas Péter egyházaskéri r. kath., Alback Antal németeleméri közs., Demjén Lajos porgányi községi tanítók, illetve tanítónő.

— Negyvenéves jubileum. A nagybecskereki izraelita hitközség remek hangú főkantora, Levin Ármin ez évben tölti be működésének negyvenedik esztendejét. Ezt az alkalmat meg akarja ragadni a hitközség, hogy minden körben nagyra-becsült, busgó főkantoranak ezt a jubileumát, kimmár három évülzed óta gyönyörködteti a nagybecskerekieket gyönyörű énekével, méltó módon megünnepelje. A hitközség kebelében most folynak az előkészületek, hogy az érdemes férfiu ünneplése minél impozansabb legyen.

— A nagybecskereki diákok tanulmányutja. Mint Pancsováról jelentik, a nagybecskereki áll. felső kereskedelmi és polgári iskola 32 tanulója pénteken reggel odérkezett, honnan azonnal Belgrádba rándulnak ki. Onnan még az nap este visszaérkeztek Pancsovára, az éjszakát itt töltötték s innen a reggeli hajóval Orsovára utaztak.

— Ujházy Ede — vasutigazgató. A színművészet illusztris mestere, úgy látszik, nem éri be azokkal a babérokkal, amelyek a színeszet forró világában teremnek részére, hűvösebb, csöndesebb s kevesebb izgalommal járó foglalkozást keres és talál. Ujházy Ede — vasutigazgató lett. Nem áfse nagy vasuti tröszt, hanem az arad—nagykikindai vasut alakuló közgyűlésén érte az a megtisztelés, hogy beválasztották az igazgatóság tagjai közé. Valami sok munkával nem jár Ujházy Edének közgazdasági ténykedése, ettől bátran arathat újabb és újabb babérokat, még a tantiémekért sem kell személyesen fáradoznia — elküldik a lakására. Különben nem az arad—nagykikindai vasut az első közlekedési vállalat, amelynek Ujházy Ede igazgatója. A művész közgazdasági tevékenysége régebb keletű. Az arad—nagykikindai vasut már a második társaság, amelynek igazgatóságában Ujházy Ede is helyet foglal. S nem lehetetlen, hogy a művészet és a közlekedésügyi közötti kapcsolat ezuntal talán még erősebb lesz. Mert nem lehetetlen, hogy az ezután keletkező közlekedési vállalatok követik az arad—nagykikindai vasut példáját és sietnek megszerezni igazgatónak Ujházy Edét, ami végre sem az ország vasuthálózatának, sem a művészetnek nem lesz kárára.

— Temesvári konyhaművészeti kiállítás. Temesvárott szombaton nyitotta meg ünnepiesen Hertelendy Ferenc főispán nagy közönség jelenlétében az ottani konyhaművészeti és élelmiszer kiállítást. A kiállítás rendezői gazdag s a szebbnél-szebb szakbavágó produktumok láthatók. Torontálból Csekonic Endre gróf és Karátszonyi Jenő gróf v. b. t. tanácsosok uradalmi vettek részt, amelyekről a temesvári sajtó a következőket írja:

Nagy érdeklődést fognak bizonyára kelteni Csekonic Endre gróf szombolyai uradalmának gyönyörű tejjgazdasági gépei, különösen azok, amelyek a tej zsirtartalmának kiválasztására szolgálnak.

A kiállítás egyik legérdekesebb része kétségkívül Karátszonyi Jenő gróf temestopoljai kiállítása. Karátszonyi gróf ezuttal is egyik specialitásával vesz részt és bemutatja temestopoljai rizstelepének és halastavának célszerű és hasznos produktumait. Temestopolja 1292 holdas birtokból tudvalevőleg 250 hold a rizstelep és 128 hold a halastó. A rizstelepet a Berzava táplálja a maga különleges vízművel.

A rizst, ezt a nélkülözhetlen házcikket, a kiállításán láthatni a kalásztól egészen a legfinomabb kivitelig. Érdekes a haltenyészése is, melynek főcikke a kitűnően tenyésztő cseh-ponty. Már a megnyitás napján is legtöbb nézője volt gróf Karátsonyi kiállításának, melynek gyönyörű keretül szolgál a telep és vizimű térkép csoportozata, a kitűnő, szép állatpéldányok és az elevenen, kis squariumban bemutatott halcskák.

— **Gyermeknap adományok.** A Gyermekvédelmi Liga javára újabban a következő adományok folytak re:

Homolc központi gyűjtés 31 korona 1 fillér, Bányai Jakab igazgató-tanító gyűjtése az Eötvös-utcai iskolában 14.63, Hertelendyfalvi gyűjtés 8.20, a botosi elemi iskolában gyűjtött összeg 10.93, Módosi népbank 5—, Landgraf József 10—, Sztójkovic Radivoj 1—, Glizorievits Milivoj 5—, Kohn L. 1—, Knoll K. 2.32, Krsztics János —40, Rosenberg Armin 2—, Módosi szerb takarékpénztár 2—, Módosi római kath. IV—VI. osztályok 1.50, Módosi polgári takarékpénztár 10—, Nagy Béla 2—, Gróf Ferenc 2—, Steiner Lipót 2—, Winkler 2—, Laner 2—, Módosi magániskola növendékei 8.92, Módosi római kath. I. osztály tanulói 1.30, II. osztály növendékei 2—, Simonyi Jenő 1—, Böhm Károly —60, Módosi takarékpénztár 20—, Feudler Károly 5—, Dautsch (Módos) 2—, Busch (Módos) 2—, Merzics (Módos) 1—, Kanton József 1—, Módosi hitelintézetek 5—, III. osztály növendékei (Módos) —60, a módosi IV., V. és VI. leányosztályok 1.66, Dautsch testvérek 5—, Vantsik Pál 1, Volfarth József 1—, Messinger intézet gyűjtése 22 korona 40 fillér.

Itt említtük meg, hogy azokból az adományokból, amelyeket nem közvetlenül az országos központhoz, hanem a vármegyei főkhöz küldenek meg, egy negyedrészt a torontálvármegyei gyermekvédelem javára jut.

— **Nyilvános köszönet.** A nagybecskereki római katolikus árvaház-egylethez a következő adományok érkeztek: Rónay Jenő nyug. főispán Kiszombor 10 korona, Temmer egytől 12 bíró fehér toll, özv. Schultz Andrásné urasszonytól 12 darab törülköző és 12 darab pohártörő ruha, Messinger Karolin igazgató és Tóth Paula tanár az árvagyermek számára bevásárolt fehérneműknek és ágyneműknek való díjtalanul varrja meg. Jégli Miklós ur 50 darab gyökerez szőlővesszőt adott. A nemesszivi adományozóknak és Galler Péter kereskedőnek az árvaház érdekében tanúsított fáradozásaiért ezután is hálas köszönetet mond az árvaház-egylet elnöksége.

— **A zsenge gyermekkorban emésztési zavar** által sok betegség fenyegeti a kis teremtéseket. Ellenük nincs jobb védelem, mint a Kufeké-gyermeklisztrel való táplálás, amely egyesíti magában mindazokat a jó tulajdonságokat, amelyeket az észszerű gyermektáplálékiól megkívánunk; könnyen emészthető, rendkívül tápláló, elősegíti az izom- és csontképződést, megakadályozza és megszünteti a bélhurutot, hasmenést, bányást stb. A csecsemő (Der Säugling) tanulságos brosjára, ingyen kapható az eladóhelyeken vagy Kufeké R-nál, Bécs, I.

— **Elégett gyermek.** Zichyfalván a napokban Zopf József Amerikába vándorolt zichyfalvi lakosnak Erzsébet nevű 4 éves leánya a szomszédos udvarban a gyermek és játszótársai által gyújtott tűzben súlyos égési sebeket szenvedett s azok következtében néhány órai kínlás után meghalt.

— **Makacs öngyilkos jött.** Mokrinból jelentik, hogy a napokban d.e. Gales e v Gyuka odeváló lakos az istállóban felakasztotta magát. Felesége észrevette és elvágta a kötelet. Délután Galesov ismét öngyilkosságot kísérelt meg az istállóban s ismét a felesége akadályozta meg a végzetes tettben. Este tájt a kertben egy fára akasztotta magát a minden áron halni akaró ember. Ekkor meg Golity Pál nevű szomszédja vette észre és vágta le a fáról s így eddig nem sikerült Galesovnek magát elemésztenie.

Sport.

× **Torontáli vívók sikere Szegeden.** A szegedi vívó-egyesület által f. hó 11. és 12-én tartott nagyszabású országos vívó-versenyen a „Torontáli Atlétikai Club” kiküldöttjei kiváló sikerrel szerepeltek. A főversenyben, melyben az ország legjobb vívói közül sokan vettek részt, 27 versenyző közül Szekesán János régi vívónk és Bielek Vilmos, a fiatal gárda egyik legtehetségesebb tagja, a döntő küzdelemben vagyis a 6 legjobb közé jutottak. Szekesán János félelmetesen erős tus vívó, aki hatalmas rohamával és kíméletlen támadásaival határozottan imponált. Hasonlóképpen igazolta Clubjának hozzá fűzött reményeit Bielek Vilmosnak temperamentumos, erőyes, de azért mindig formás vívása. A kard főversenyt különben

Léhnner Arthur a „Fővárosi Vivó Club” bajnoka, a városunkban is jól ismert kitűnő vívó, a vívó főversenyt pedig Wichtnecker András hadnagya, a sziatén országos nevű vívó nyerte meg. Érdekes újítás volt a szegedi versenynek a „vén fiúk küzdele.” Ebben a versenyben csak 35-ik évüket betöltött urat vehettek részt. A Torontáli Atlétikai Club kiküldöttjei ebben a versenyben is sikeresen szerepeltek, amennyiben a minősítésben Vinczehidý Ernő, a T. A. C. elnöke lett első, míg a tus-versenyt Tasnády Endre, ez a kitűnő hírs és előkelő vívó sikerekkel bíró sportmann nyerte meg.

Törvényszék.

§ **A vasut tolvaja.** A nagybecskereki vasuti átlomason mintegy két évvel ezelőt minduntalan tűntek el egyes tárgyak. A vasut vezetőisége s a csendőrség állandóan nyomozott, hogy a tolvajokat kézrekerítse, de ezek olyan ügyesen csinálták, hogy jó ideig nem tudták elespni őket. Történt aztán, hogy egyszer Daniel Ernő báró börtönjét fosztották ki a tolvajok. Ekkor azonban rajta-vesztettek s a tolvajokat Kolléth Péter és Sztankov Milos raktári munkások személyében elespték akiknél a lopott tárgyak jó részét meg is találták. A vasut tolvajai a bíróság elé kerültek s a nagybecskereki törvényszék most tárgyalta az ügyüket. A tárgyalás azzal végződött, hogy a törvényszék úgy Kolléthet, mint Sztankovot kétkét évi fegyházra ítélte.

TAVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, április 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) Tegnap, vasárnap délelőtt a miniszterelnöki palotában Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, amelyen részt vett valamennyi Budapesten tartózkodó miniszter. A tanácskozás folyó ügyekkel foglalkoztak.

A miniszterelnök Temes megyében.

Budapest, április 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök ma temesmegyei birtokára utazott s ott tölti a nagyhetet.

A közös külügyminiszter Budapesten.

Budapest, április 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) Aehrenthal báró közös külügyminiszter tegnap, vasárnap ismét meglátogatta a miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig tanácskozott. A külügyminiszter azután több látogatást tett, majd este részt vett Apponyi Lajos gróf udvarnagy ebédjén, amelyet a gróf tiszteletére rendezett. Aehrenthal báró és neje ma délelőtt fél 10 órakor visszautazott Bécsbe.

A függetlenségi körök nagygyűlése.

Budapest, április 13. („A Torontái” eredeti távirata.) A fővárosi függetlenségi körök tegnap nagygyűlést tartottak, a melyen számos képviselő is megjelent. Megjelent a gyűlésen Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is, aki beszédet mondott. A miniszter beszédében hangoztatta, hogy a koalíció kötelezettséget vállalt a koronával és a nemzettel szemben s ezeknek a kötelezettségeknek meg kell felelnie. Ha e kötelezettségeknek eleget tett, akkor kerülhet csak az önálló bank ügye megoldásra. Az önálló bank létesítésére semmi törvényes akadály nincs s meggyőződése szerint a bank létesítése az országra semmi megrázkódtatással nem fog járni.

Ujságírók gyűlése.

Budapest, április 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) A budapesti ujságírók egyesülete Herczeg Ferenc elnöklésével tegnap tartotta közgyűlését. A közgyűlés után volt az évenként szokásos szabadság-lakoma, amelyen a Jókai-billikkommal Szatmári Mór mondotta az ünnepi beszédet.

A galíciai helytartót meggyilkolták.

Budapest, április 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) Lembergől sürgönyzik: Véres merénylet tartja izgalomban a várost. Potoczky gróf galíciai helytartót

ugyanis egy diák revolverrel tegnap agyonlőtte.

A merénylet tegnap délben történt a helytartói palota fogadási termében. A helytartó minden vasárnap szokott kihallgatást adni. A tegnapi kihallgatáson megjelent egy Scsitinczky Miloszláv nevű tanárjelölt, aki azon a címen kért kihallgatást, hogy állást szeretne nyerni. A tanárjelölt az utolsó kihallgatást kérők közt volt. Mikor megjelent Potoczky helytartó előtt, hirtelen revolvert rántott elő s közvetlen közelből kétszer rálőtt. A lövések után ezt mondotta:

— Ez a jutalmad azért, amit a ruténekkel elkövettél!

A merénylet revolverének egyik golyója a gróf szemébe, a másik a szívébe hatolt.

A gróf felkiáltott:

— Fogjátok el a gazembert! — Azután összerogyott.

A lövések zajára rögtön berohantak a szolgák s rávetették magukat a merénylet-re és megkötözték.

A grófhhoz, aki még élt, gyorsan orvosokat hívtak, akik azonban kijelentették, hogy a helytartó menthetetlen. Ami be is teljesült, mert a gróf délután három órára kiszenvedett. A helytartó halálát özvegye és 8 gyermeke siratja. A merénylet rendkívüli izgalmat kelt.

Budapest, április 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) Lembergől sürgönyzik: A merénylet a tett elkövetése után rögtön elfogták s a rendőrségre vitték, ahol mindjárt kihallgatták. A merénylet elmondta, hogy Scsitinczky Miloszlávnak hívják, 24 éves tanárjelölt, Scsitinczky Miklós rutén lelkész fia. Régen készült már a merényletre s nem bánja meg tettét.

Budapest, április 13. (A „Torontái” ered. táv.) Mint Lembergől sürgönyzik, mikor a merénylet elfogták, ugyanakkor édesanyja lakásán házkutatás tartott a rendőrség, a melynek az lett az eredménye, hogy a merénylet anyját szintén letartóztatták s a rendőrségre vitték.

Budapest, április 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király meleg hangu részvétlét küldött Potoczky helytartó özvegyének.

Potoczky helytartó holttestét Lembergől Chiesovicébe viszik s ott temetik el szerdán a családi sírboltba.

Főherceg mint feltaláló.

Budapest, április 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) A magyar szabadalmi hivatalhoz érdekes bejelentés érkezett. A bejelentést Ferenc Szalvator főherceg tette, aki egy általa feltalált új automobil-motorra kér szabadalmat. A szakértők a főherceg találmányát igen hasznosnak és praktikusnak mondják.

A német kancellár Rómában.

Budapest, április 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, Bülow német kancellár tegnap érkezett oda. Tittoni olasz külügyminiszter ma ebédet adott a kancellár tiszteletére. Bülowot holnap az olasz király külön kihallgatáson fogadja.

A szerb patriárka-helyettes.

Budapest, április 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) Mint Karlóczáról sürgönyzik, Bogdanovics Luczian patriárka-helyettes ma fogadta a különböző hatóságok, valamint testületi küldöttségek tiszteletését.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	21.26
Buza (májusra 1908.)	21.30
Rozs (áprilisra 1908.)	18.42
Rozs (októberre 1908.)	16.12
Zab (áprilisra 1908.)	14.24
Tengeri (májusra 1908.)	12.48

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

ELSŐRENDU CIPŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ajánlja dusan felszerelt raktárt a tavaszi időnyre
férfi-, női- és gyermekcipőkben
a legjobb kivitelben, jutányos árak mellett.**A hazai ipart pártolando:**mindenki vegyen csakis nálam
kapható Debreczenben készült
cipőt, mely csínosságra és jó-
ságra minden külföldit felülmul.**Női séta-cipőkben és gyermekcipőkben**
különlegességek óriási raktára.**Valódi amerikai cipők egyedüli raktára.**Vidékre különös olcsó árak.
10 koronán felül bérmen

363-50.3

2896/1908. sz. A törökbecsei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.Torontá vármegye törökbecsei járásá-
hoz tartozó Törökbecse községben ujonan
rendszeresített s 1000 kor. évi fizetéssel
javadalmazott második segédjegyzői állásra
ezennel pályázatot hirdetek.Felhívom ennelfogva mindazokat, akik
ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883.
évi I. t.-c. 6. §-ában, illetőleg az 1900. évi
XX. t.-c. 3. §-ában előirt minősítésüket igaz-
oló s eddigi alkalmaztatásukat is feltüntető
kérvényüket, amennyiben jelenleg közszol-
gálatban állanak, a 125000/1902. B. M.
rendelet 4. §-ának 2. bekezdése értelmében
hivatalfőnökük útján, különben pedig köz-
vetlenül 1908. évi május hó 1-ig juttassák
hozzám.A választási határnapot később fogom
kitűzni.

Törökbecse, 1908. évi április hó 8.

377-3.1

Dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.**Üzlettulajdonosok figyelmébe.****Mérlegképes könyvelő,**magyar, német levelező, elsőrendű
irodai erő ajánlkozik **fél napi,** vagy
esti foglalkozásra. Elfogad könyvek
berendezését és mérlegezést, oktatást
ad az egyszerű és kettős könyvvitelben,
valamint magyar és német kereske-
delmi levelezésben, mérsékelt díjazás
mellett.Szíves megkeresések „Megbízható”
jelige alatt e lap kiadóhivatalába
kéretnek. 30-x.32**Vonatok érkezése és indulása**

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1907. október hó 1-től.**Érkezik:**

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecs, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsovárról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra
33 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégapárt pályaudvarra:

Zombolyáról, Versecsről, Alibanáról és Temesvárról: este
8 óra 05 p.
Módszról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel
8 óra 30 p.
Pancsovárról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.
este 7 óra 05 p.
Császtelokról: (keskenyvágányú vonal) délután 4 óra 20 p.**Indul:**

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovárra: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 8 óra 48 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 8 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégapárti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecs: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecs, Antalfalva—Pancsova és Alibanárra
reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 53 p.
délután 5 óra 25 p.
Módszra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt
11 óra 38 p.
Császtelokra: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módszról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasár-
napon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módszig: minden kedden pénteken és vasár-
napon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.Teljesen elkülönített
butorozott**garçonlakás**

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7.

27-x.47

Kedvező részletfizetési feltételek
mellett eladom az
Uri-utcában levő**háza mat.****Poroszkay Béla.**

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.